

PRILOGA

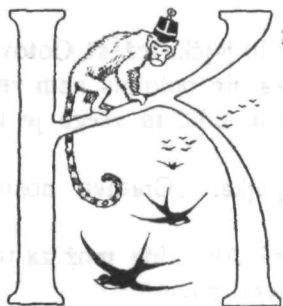
ZVONČKU

DRAGOTIN HUMEK:

Majka priroda pripoveduje.

7. Pajkina možitev.

met je bil otrebil mejo, in iz okleščkov so pognale nove, vitke šibice. Vmes se je s samopašno bahavostjo vrival pasji petršilj in mišjak in trobelika in še mnogo podobnih rastlin, ki jih kličemo z nespoštljivim imenom: plevel.

Visoko poganja plevel, pa si domišlja, da je pravo grmovje, da ga jeseni ne pobere mrzla smrt in da mu spomladi ne bo treba vzkleti iz drobnega semenčka.

Tupatam porumeni list in odpade, a poleg poženeta

dva ali pa trije, in visoko pri vrhu so se oni dan razvili veliki, beli cvetovi kot solnčniki za palčke.

Med steblovjem in odpadlim listjem se igra miška. „Hej, tu je kar čez noč zrastel nov gozd,“ pravi in se zvedavo ogleduje.

„Mi smo gozd,“ se postavi petršilj, in tovariši ponosno dvigajo cvetje in odrivajo šibice, ki so pognale iz okleščkov in ki jim ni sojeno ni cvetje ni seme.

„Če ti ugaja pri nas, pridi in si postelji tu med nami posteljico za zimo,“ nagovarja trebelika miško.

„Ne veruj jim, ne veruj!“ svariyo šibice.

„Vse polne so bahavosti in napuha. Pa dojde jesen in starka zima, in izginile bodo brez sledi.“

„Kaj nam je do jeseni,“ se obregne petršilj.

„Jesen je strašilo za šibice v meji,“ pritegne trobelika.

„Ni strašilo,“ popravi miška. „Jesen dojde in zli vetrovi in bela slana, pa pripravijo pot starki zimi. O, skrajni čas je, da si naberem kaj za one dni! Kar tu med kamenjem si izkopljem varen kotiček in nanesem vanj vsepolno dobrot.“

„Kdo bi ril v zemljo,“ se ji posmehuje petršilj. „Zraka hočemo, zlatoga solnca in svobode!“

„Pa ptice bi lahko gnezdile tu pri nas,“ potoži trobelika. „Zibale bi jih in ujčkale in odganjale bi solnce, da bi ne nagajalo spečim mladeničem. Ej, pravo grmovje bi porumenelo od zavisti.“

„Vzemite mene v varstvo,“ se začuje tuj glasek, in preko listja se nerodno prikobali siva žival.

„Kdo pa si?“ jo vpraša petršilj.

„Pajka sem,“ odgovarja tujka.

„Ali tudi letiš?“ zvedavo vprašuje trobelika.

„Hm, tako za silo bi že,“ pritrди siva kobacajka.

„In loviš mušice?“ pozveduje petršilj.

„Oh, pa še kako rada!“ se reži pajka.

„Morebiti ležeš tudi jajčka. Zdi se, da si samica.“

„Sem, in to mi je v ponos!“

„Hej,“ se razveseli petršilj, „letiš, loviš mušice in jajčka ležeš! Gotovo si ptičica. Kar tu pri nas ostani. Majčkena si in lahka, ne polomiš nam vej. Daj, prični plesti gnezdece! Mehkega listja ti damo in bilk, in vsega je tu v meji.“

„Hvala,“ odklanja pajka. „Gradivo nosim vedno s seboj.“

„A kje ti je prtljaga? Ali pride mož za teboj in prinese vsega? Povej, povej!“

„Fej!“ se odreže pajka. „Čemu bi mi bil mož. Vesela sem, da ga nimam.“

Oglasi se miška: „Brez moža si? Sirota. Gotovo ti je dolgočasno brez moža.“

„Tako-le čvekate ženske,“ jo zavrne pajka. „Sram vas bodi, da ste tako malo samosvoje. Mož in mož! Če bi si kdaj vzela moža, bi mi

niti ne smel v hišo.“

„Oh, glejte si no, kakšna si,“ jo kara miška. Kdo bi mi pomagal ređiti in vzgojevati otroke, ko bi ne imela moža?“

„E, kaj otroci! Jajčka zležem na pripraven kraj, pa mir besedi. Otroci naj si pomorejo nato sami. Njih stvar je to.“

„Ptice so vse drugačne,“ pravi petršilj.

„Skoraj se je bojim,“ doda trobelika.

„Mislite o meni, kar hočete, a povem vam, da pri priči odidem, če zazrem tuokrog kako ptico.“

„Brez skrbi bodi,“ ji prigovarja petršilj, „že zdavnaj nisem videla kljuna tu v meji. Ko so jo otrebili, so se umaknile ptice v gozd.“

„Zato je pa tako pusto tu pri nas,“ tožijo šibice z okleščkov.

„Prav je tako. Meni najbolj ugaja brnenje muh in mušic.“ Tako odgovarja pajka šibicam, petršilj in trobelika pa ponosno dvigata glavo.

„In čemu ti bo gnezdo; ko pa kar zapustiš jajčka, ko si jih zlegla?“ radovedno vprašuje miška.

„Le ne skrbi zame, kosmatinka! Vajena sem skrbeti sama za sebe. Če bom imela kdaj moža, si bo moral sam iskati hrane, ali pa naj gayzne grdoba.“

„Nespoštljivo govoriš o možeh. Jaz bi si o svojem ne upala govoriti tako. Večji je od mene.“

„Pa bodi! Štirje pajki so komaj za eno pajko. Niti mušic niso vredni, ki jih snedo. To bi se postavila s takim strašilom! Bolj pametno je, da grem na delo.“

„Mračni se že, a gradiva še nimaš,“ pripomni petršilj.

„Ljubim temo in gradivo nosim s seboj.“ Pa spleza pajka trobeliki na vrh, da se razgleda.

„Razgled je pa res krasen sedaj-le v mraku, kaj?“ se ji posmehuje miška.

„Osem oči imam in vidim, kolikor je treba. Tudi nog imam osem. In se sploh lahko zanesem na sebe. Nisem tako nežna in jokava kot ve druge babnice.“

Zatem pritisne pajka zadek na vrhu trobelike in se v hipu prekopicne v globino.

„Jej!“ se ustraši miška, „še vrat si zlomiš.“

„Ko bi ga imela,“ se zaničljivo oglasi pajka na tleh. „Lepo te prosim, izgini domov k svojemu možičku in objemčkaj ga in poljubčkaj. Zjutraj si pridi pogledat moje delo.“

Užaljena odide miška domov. Pajka se pa venomer dviga s tal proti vrhu in se prekopicava z vrha na tla in na nižje veje in liste. Vsa zavzeta gledata petršilj in trobelika s tovarišicami to čudno početje in neče jim v glavo, kako da ne pade pajka kar hipoma na tla, ampak plava tako lepo varno, kakor bi jo nosila nevidna krila.

„Rekla sem vam, da je ptica,“ pravi trobelika, ki jo je popolnoma minil zaspanec.

„Pa prav zares,“ pritrди petršilj.

„Zapoje naj kaj,“ se norčujejo šibice v meji.

„Daj, zapoj kaj,“ prigovarja pajki petršilj.

„Ha, ha, še tega mi je treba. Življenje je delo in napor. Sama sem in živeti moram,“ odvrne pajka.

„Zakaj pa prepevajo ptički?“

„Zato, ker so prismuknjenci. Jaz pa nisem.“

„He, čakaj, da pride pravi čas.“

„Če pride, naj pride, a jaz se ga ne bojim,“ odvrne pajka, pa se vztrajno prekopicava dalje.

A ko zasveti mlado jutro, visi pajka s pritegnjenimi nogami mirno v zraku med listjem in trdno spi.

„Ali se drži tebe?“ začuden vpraša petršilj trobeliko.

„Saj sedi na tebi,“ odvrne trebelika.

„Na meni ni,“ zagotavlja petršilj.

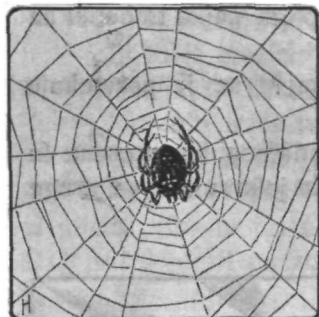
„Na meni tudi ne, na meni ne in na meni ne“, se vsevprek oglašajo tovarišice.

„Ptica je, vam pravim,“ trdi trobelika.

„Aha, ptice spijo kar v zraku,“ se norčujejo šibice v meji.

Šeolest in prepir predrami miško, ki vsa radovedna priteče pogledat.

„Čarovnica je! Copernica! Čakajte, da se zdani, potem si ogledamo stvar natančneje.“

Izza gore se dvigne žarko solnce, in zasveti se polje in gozd. V meji je pa med vejicami in listjem stkana mreža iz pretankih srebrnih niti, ki se v njih poigravajo mokri solnčni prameni.

„Glejte, glejte!“ kliče miška. „Prav tu-le na sredi mreže je sedela. Kje je neki sedaj?“

„Tu v senci sedim,“ se oglasi pajka izpod širokega lista. „Skrila sem se solncu. Ali vam je všeč moj izdelek?“

„Mhm, a gnezdu ni podoben,“ jo pikne miška.

„Kdo je pa govoril o gnezdu, kaj? Ti sama, ki si omožena in razvajena in mehka. Tu pod listom mi je dobro, in mrežo imam, da si v njo nalovim mušic. Dogotoviti jo moram, a tam-le vstaja meglica. Deževalo bo. Potem izvršim započeto delo.“

Topel dež je porosil prirodo. Zvedrilo se je, in prijetno svež je zrak. Pajka prede in tke, da izpopolni mrežo. Radovedno jo opazujejo znanci v meji. Pa gledajo, kako vleče iz zadka po več najtanjših niti, kako jih ravna z grebenčki na nogah in jih prede v enotno nit, ki prepleta z njo vse večje vrzeli v mreži. Oh, in tako namazane in lepo sprijemkaste so nitke! Mušice morajo obviseti na njih.

„Končano je,“ se oddahne pajka proti večeru. V tistem hipu prileti na mejo škorec in sede na najdaljšo šibico.

„Večerjal bi,“ se oglasi.

Prestraši se miška in pobegne. Petršilj in trobelika bi rada skrila svojega gosta, a šibice vsečez pripovedujejo škorcju, da se je tu naselila debela pajka in da je preko noči stkala mrežo.

Pajka se v naglici spusti po nitki na tla in obleži trda in mirna kot kamenček.

„Kdo ve, kje jo imate, svojo pajko,“ pomisli škorec in odleti.

„Dobro je bilo,“ se pomiri pajka in spleza po nitki nazaj v mrežo.

V tem primomlja rejena mušica in se vjame v mreži. V hipu jo prime pajka. S strupenimi čeljustmi jo ugrizne, da strepeta, nato jo prav slastno povečerja. Tisti večer so se vjele še tri mušice, in dobro se je izplačalo mukepolno delo. Ko pribri v mraku velika muha v mrežo, jo pajka samo umori. „To si prihranim za slabe čase,“ pravi in jo zavije v mešiček.

„Tako je prav,“ jo pohvali miška. „Prav nič mi pa ni všeč, da tako zavratno in s strupom moriš svoje žrtve.“

„Glej, glej, kako si rahločutna. Kako pa ti loviš svoj plen?“

„Ne morim in ne zastrupljam. Orehe pobiram in bukvico in želod. Časih najdem še kaj primernega. Nasilnosti ne poznam.“

„Oj, ti sladka koreninica ti,“ se ji roga pajka, „ostanke pobiraš in moža imaš rada in otroke. Ha, ha! Glej, jaz pa ljubim mušice, rejene in tolste. Sama jih lovim in sama jem. Veselim se sitih dni in ob lačnih ne tožim.“

„Pa si tako sirova in hudobna.“

„No, in vi drugi ste sami poštenjakoviči. Petršilj odganja trobeliki metulje in čebele, ona mu pa ukrade solnčni žarek, kadarkoli more.“

„Pa prav zares,“ pritrди petršilj.

„Pametno govori,“ dostavi trobelika.

„Ljudje pravijo, pa sem strupena,“ nadaljuje pajka, „in žal jim je muh in mušic, ki jih snem. Sami pa ubijajo, kar jim pride pod pest. Še muha jim ne sme sesti na nos.“

„In grda si kot smrten greh,“ jo zbode miška.

„Kakršno opravilo, tako oblačilo,“ se brani pajka. „Ali se naj našem in nafrulim, da me vsakdo po nepotrebem zapazi? In čemu bi se lepšala, ko pa nečem moža. Naj se šemijo drugi in naj me zaničujejo. Kdor se vjame v moji mreži, ga umorim, če je še tako gosposki in lep.“

Miška odhaja globoko zamišljena. Tajinstveno šepčeta petršilj in trobelika. Pajka pa sedi sredi mreže in prebavlja vsa zadovoljna.

Ko pozlati solnce drugo jutro rosno poljano, se mu umakne pajka pod list. S tal se oglasi miška.

„Ali spi?“ vprašuje petršilj in trebeliko.

„Menda že,“ se odzove petršilj. „Najbolje je, da jo pustimo v miru.“

„Tako je,“ pritrди trobelika. „Mir mora imeti naša ptičica.“

„Oh, oh, rajska ptičica,“ se posmehujejo šibice.

„Kaj pa venomer gobezdate,“ zabavlja trobelika šibicam. „Pri vas še takega gosta ne zmorete.“

„Res je čudna,“ miri petršilj, „pa imamo vsaj nekaj.“

„Ptica že ni,“ dopoveduje miška. „Znabiti je stara, nesrečna devica, ki ji je neznano gorje zagrenilo življenje. Kdo ve? Morebiti jo je zapustil

mož ali ji je utekel ženin. Izkušena sem v teh stvareh, saj mi je prvi mož pobegnil z belo miško.“

„Morebiti si zadela pravo,“ pritrjuje petršilj in razmišlja. „Ko bi le vedeli, kaj naj počnemo z njo, da se razvedri.“

„Omožimo jo“, svetuje miška. „Osrečimo jo z ženinom, da ne bo tako sama, sicer se še bolje pogrezne v črnogledje, in zamre ji poslednja iskrica veselja.“

„In kje naj iztaknemo kar tako-le na lepem moža?“ zaskrbi trobeliko.

„Koga vlečete zopet skozi zobe?“ se tisti hip oglasi pajka in pogleda izpod lista.

„O tebi govorimo in pravimo, da se moraš omožiti,“ ji pove miška. „Kdo bi zmerom sameval. Treba ti je družbe, zabave in razvedrila, sicer ostaneš vse žive dni taka-le kisla pustoška. O, lepo je imeti moža in prijetno je na kolenih cenceljati otročiče in jih pitati in živeti z njimi otroško življenje!“

„Prismoda,“ godrnja pajka.

„Povem ti, da mora biti tako. Pa se brani, kolikor ti drago. Hočeš, nečeš, moraš! Čakaj, preskrbim ti moža, čeprav proti tvoji volji. Na onem koncu meje je naselbina pajkov. Majhni so sicer, pa prav srčkani. Mogoče je kakšen večji vmes. Tja pojdem in jim povem, da je tamintam devica, ki si želi moža.“

„Nikar ne trosi takih bedastih laži po svetu,“ ji seže pajka v besedo. „Meni enakega moža gotovo ne najdeš. Vsi pajki so pritlikave pokveke. Me pajke to vemo; zato smo samosvoje in jih ne maramo.“

„Pa grem vseeno in ti poiščem snubca. Privadiš se mu in še prav prijazna boš z njim.“

„Sama ženitev ti je v mislih, norčavka. Kar teci in išči! Meni ne privedeš pravega.“

Pajka umori muho, ki se je pravkar vjela v mrežo, in jo zavije v mešiček. Nato odide pod list na prežo. Miška se napoti na ogled, petršilj in trobelika pa še dolgo šuštitata o prihodnjih dogodkih.

(Konec.)

Pomlad — jesen.

Cvetela je roža, ko pomlad je
cvela —

zdaj vene in hira — umira mla-
dost;

veselje brezmejo mladino navdaja,

pa zopet odhaja, ko pride starost.

Le cveti, le cveti, pomlad nam živ-
ljenja,

veselje in sreča naj cvete nam z njo!

Da sladki spomin na presrečno pre-
teklost

večer nam življenja sladil bo lepó!

R. T.